

Polonijne Okienko na Świat (30/01/2026)

Świat

- Europejskie organizacje z poparciem 50 europosłów uruchamiają własną platformę społecznościową „W”, która ma być bezpieczną wersją portalu X bez zarzucanej dezinformacji.
- Skandal na Węgrzech po stwierdzeniu ministra transportu Janosa Lazara, że Cyganie są „rezerwą do wykonywania prac, których Węgrzy nie chcą wykonywać” i że to oni powinni sprzątać toalety w pociągach, więc nie potrzeba ściągać do tego imigrantów; potem przeprosił za słowa na wiecu.
- Delcy Rodriguez, tymczasowa prezydent Wenezueli, zapowiedziała, że nie zamierza już wypełniać poleceń USA i to Wenezuelczycy sami muszą decydować o losach kraju.
- Premierka Japonii Sanae Takaichi rozwiązała w piątek parlament. Jednym z głównych tematów kampanii wyborczej przed zaplanowanymi na 8 lutego wyborami będzie podatek od konsumpcji. Propozycje jego obniżenia doprowadziły do gwałtownej wyprzedaży obligacji.
- Unia Europejska wykonała kolejny, twardy krok w kierunku całkowitego zerwania energetycznych więzi z Rosją. Ministrowie państw członkowskich na posiedzeniu Rady UE zatwierdzili zakaz importu rosyjskiego gazu, który ma zostać w pełni wdrożony w 2027 roku. To decyzja o strategicznym znaczeniu, dotycząca bezpośrednio bezpieczeństwa energetycznego, rynku paliw oraz relacji politycznych wewnątrz Wspólnoty.
- Tona kakao z dostawą w marcu na rynku w Nowym Jorku kosztowała w poniedziałek ok. 4,3 tys. dol. Była niższa niż przed rokiem o 67 proc. W Europie skala przeceny jest podobna. W Londynie cena tony kakao obniżyła się w poniedziałek do 3 tys. funtów za tonę. To najmniej od sierpnia 2023 r.
- Choć od zawarcia umowy handlowej z Mercosurem nie minęły dwa tygodnie, a Bruksela może sfinalizować kolejne, jeszcze bardziej spektakularne porozumienie z Indiami.
- Na południu Afryki, w Mozambiku, Republice Południowej Afryki i Zimbabwie od tygodni nieprzerwanie padają ulewne deszcze, wywołując najgorsze powodzie od ćwierćwiecza, w których zginęło już ponad 100 osób, a setki tysięcy zostało przesiedlonych.
- Na zakończenie modlitwy Anioł Pański, Leon XIV zachęcił wiernych do wspólnej modlitwy różańcowej w intencji pokoju i solidaryzowania się z ofiarami wojen. Zapewnił też o bliskości z narodem meksykańskim, walczącym ze skutkami powodzi.

- Dowódca straży granicznej Border Patrol, kierujący operacjami służb imigracyjnych w Minneapolis, Greg Bovino i część jego funkcjonariuszy opuszczą wkrótce miasto - podała stacja CNN. Bovino był krytykowany za swoje wypowiedzi po zastrzeleniu przez jego podwładnych Alexa Prettiego.
- Dwie osoby poniosły śmierć, a sześć zostało poszkodowanych w poniedziałkowy poranek w wyniku strzelaniny w budynku ratusza w miejscowości Chrzibská na północy Czech – przekazała lokalna policja. Wśród zabitych znajduje się napastnik odpowiedzialny za atak.
- Z powodu burzy śnieżnej, która uderzyła w Stany Zjednoczone w sobotę i ma utrzymywać się do poniedziałku, odwołano ponad 10 tysięcy połączeń lotniczych - informuje CNN. W sobotę ostrzeżenia związane z niebezpiecznymi warunkami pogodowymi objęły około 190 milionów osób w 37 stanach.
- Pentagon przedstawił nową Strategię Obrony USA – uznając, że Rosja jest stałym zagrożeniem, ale Europejczycy mogą je opanować sami, dzięki przewadze gospodarczej i ludnościowej; USA mają się skupić na Chinach i walce z narkotykami.
- Kanclerz Merz wezwał UE do mocnego ograniczenia biurokracji i wprowadzenia „awaryjnego hamulca” na nowe przepisy; nazwał Wspólnotę „światowym mistrzem nadmiernej regulacji” i stwierdził, że niszczy to innowacje i potencjał wzrostu.
- Francja wprowadza zakaz social mediów dla dzieci poniżej 15 lat; wejdzie od nowego roku szkolnego. Dopuszczalne są komunikatory (np. WhatsApp) oraz internetowe encyklopedie i serwisy edukacyjne. Francja będzie 2. krajem na świecie po Australii z takimi restrykcjami.
- Ambasador USA zagroził Kanadzie, że jeżeli nie kupi 88 myśliwców F-35, to amerykańskie lotnictwo będzie częściej naruszać jej przestrzeń powietrzną, by „chronić kanadyjskiego nieba w ramach ochrony własnych interesów”. Obecne zamówienie Kanady jest na 16 szt. Rozważa ona zakup szwedzkich Gripenów, co popiera 3/4 obywateli. Dania, która już posiada F-35, zaczęła doradzać sojusznikom wybór innych maszyn przez agresywną politykę Trumpa.
- Hamas oddał Izraelowi ciała wszystkich zakładników; pierwszy raz od 12 lat w Gazie nie ma żadnego izraelskiego jeńcy ani ciała poległego żołnierza. Teraz ma nastąpić 2. faza planu pokojowego, Hamas ma 2 miesiące na całkowite rozbrownienie pod groźbą izraelskiej inwazji.
- Około 700 tys. mieszkańców Kijowa wciąż nie ma prądu po rosyjskich bombardowaniach sprzed ponad tygodnia.
- Ukraina chwali się efektami programu „Armia Dronów” – system zanotował 820 tys. trafień potwierdzonych nagraniami video i doprowadził do utraty przez Rosję 250 tys. żołnierzy, 100 tys. jednostek sprzętu i 30 tys. dronów.
- Trump wysłał drugą flotyllę z lotniskowcem na Bliski Wschód w stronę Iranu i zagroził „dużo gorszym atakiem wojskowym, niż w czerwcu”, jeżeli nie zrezygnuje całkiem z posiadania broni jądrowej; tymczasem Iran zamknął przestrzeń powietrzną wokół portu Dżask i testuje rakiety.

Polska

- Badacze z UMCS wykazali, że granulát z recyklingu opon użyty jako podłoże na placach zabaw i boiskach uwalnia rakotwórcze substancje w wysokim stężeniu węglowodorów do 110 mg/kg.
- Min. sprawiedliwości Żurek wymusił pierwszeństwo na przejściu dla pieszych, co trafiło do sieci, gdy prowadził auto i nagrywał wywiad zgodnie z formułą youtubowego kanału „Duży w Maluchu”.
- Polska wyrosła na czołowego odbiorcę chińskich części do dronów po tym, jak Pekin zakazał ich eksportu do Ukrainy i Rosji. Choć część tego importu trafia do naszego wschodniego sąsiada, po chińskie komponenty chętnie sięgają także polskie służby mundurowe.

- Do Krajowej Rady Sądownictwa, w której znajdują się biura Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, weszło dwóch prokuratorów w asyście policji. Przeszukania trwały ponad 12 godzin. Prokuratorzy zabrali akta dyscyplinarne. Jak pokazywały media, po kilkunastu godzinach okupacji KRS pozostawiono zniszczone drzwi, szafy i sejfy.
- IMGW wydało ostrzeżenia dla 13 województw w związku z marznącymi opadami deszczu, które powodują gołoledź. Alerty rozesłało również RCB. Trudne warunki atmosferyczne to zła wiadomość nie tylko dla kierowców. To także zmiany w kursowaniu pociągów PKP Intercity.
- Członkowie antykomunistycznej opozycji z czasów PRL zwrócili się do RPO o złożenie kasacji lub skargi nadzwyczajnej od prawomocnego wyroku skazującego Adama Borowskiego na pół roku więzienia za krytykę Romana Giertycha.
- Ławnicy orzekający w sprawie księdza Olszewskiego i urzędniczek zostali wyznaczeni dzień przed procesem 20 stycznia. Mieli więc dobę na zapoznanie się z ponad 200 tysiącami stronami akt, co jest fizycznie niemożliwe - ustaliła niezależna.pl. Sędzia Justyna Koska-Janusz na posiedzeniu 21 stycznia stwierdziła, że ma zaufanie do ławników i złożyli ono oświadczenie, że zapoznali się aktami. Jak wyliczyliśmy, ławnicy by zapoznać się z aktami, musieliby przejrzeć ok. 400 stron tekstu na minutę - i to jeszcze ze zrozumieniem. Bez snu i przerw. - W tej sytuacji ten skład orzekający jest iluzoryczny, Ten proces nie może być kontynuowany - mówi obrońca Krzysztof Wąsowski.
- - Ja mam taki fizjologiczny odruch wstrętu, kiedy go słyszę – powiedział o Romanie Giertychu prof. Ryszard Legutko w rozmowie z Piotrem Lisiewiczem w Wywiadzie z chuliganem w Telewizji Republika. Odnosił się ten sposób do skazania na więzienie Adama Borowskiego za krytykę Giertycha. – Giertych jest człowiekiem o życiorysie bardzo pokrętnym i trudno nazwać go człowiekiem zasad. Człowiek zasad nie robi takiego politycznego slalomu, jak on robi. Jest człowiekiem odrażającym. A teraz przez niego skazuje się na więzienie bohaterskiego człowieka z zasadami.
- Prezes TK Bogdan Świączkowski wystąpił do sądu z prywatnym aktem oskarżenia przeciwko szefowi MS Waldemarowi Żurkowi - poinformował pełnomocnik prezesa Trybunału mec. Krzysztof Wąsowski. - Zażenowaniem napawa małość pana Żurka – wytknął ministrowi.
- - Część wniosków ws. nominacji oficerskich w służbach trafiła do Biura Bezpieczeństwa Narodowego - przekazał szef BBN Sławomir Cenckiewicz. Dodał, że prezydent Karol Nawrocki miał wątpliwości do kilku osób z poprzednich wniosków.
- Pojawiło się u nas kilkudziesięciu funkcjonariuszy policji, obstawili wejścia, zabraniają nam wchodzić do pewnych pomieszczeń, nie pozwalają nikogo z zewnątrz zaprosić do budynku KRS, ograniczają naszą wolność osobistą. A my jesteśmy sędziami, mamy immunitet, przebywamy w siedzibie niezależnego, konstytucyjnego organu. Niewiarygodne, sytuacja kuriozalna — mówi sędzia Zbigniew Łupina.
- Posiłki w szpitalach będą jeszcze gorsze. NFZ przedstawił plan „Koniec pilotażu 'Dobrego posiłku w szpitalach' – stawka żywieniowa, którą proponuje NFZ, będzie o 4,50 zł niższa niż w programie. Według szpitali utrzymanie dotychczasowych standardów będzie niemożliwe” – pisze w czwartek „Dziennik Gazeta Prawna”.
- Koniec przygody Igi Świątek w Australian Open! Polka w ćwierćfinale przegrała z Jeleną Rybakiną i odpadła z wielkoszlemowej imprezy. A to niesie poważne konsekwencje w rankingu WTA. Przede wszystkim nasza rodaczka nie obroni kompletu 780 pkt za zeszłoroczną edycję, a to otwiera ogromną szansę przed Aryną Sabalenką na powiększenie jej przewagi.
- W najbliższych dniach nad Polskę nadciągną mrozy, miejscami nawet -26°C w niedzielę i poniedziałek. Środa będzie ostatnim dniem powyżej zera.
- Polska wyrosła na czołowego odbiorcę chińskich części do dronów po tym, jak Pekin zakazał ich eksportu do Ukrainy i Rosji. Choć część tego importu trafia do naszego wschodniego sąsiada, po chińskie komponenty chętnie sięgają także polskie służby mundurowe.
- Posłowie KO i Lewicy odrzucili zaproszenie prezydenta Nawrockiego na spotkanie wszystkich klubów i kół z parlamentu w Pałacu Prezydenckim; Lewica uznała, że zaproszenie było „niejasne i bez żadnego, konkretnego celu”.
- Elon Musk nazwał szefa polskiego MSZ Sikorskiego „śliniącym się imbecylem” w odpowiedzi na zaczepki o wykorzystywanie Starlink przez Rosjan.
- Po trzecim podejściu Prokuratury, sąd zdecydował o zabezpieczeniu majątku Zbigniewa Ziobry przymusową hipoteką na jego nieruchomości.

Australia

- Partie koalicyjne w Australii osiągnęły punkt krytyczny, po tym jak Partia Narodowa oficjalnie odłączyła się od Liberalów po masowym proteście ich posłów w związku z kontrowersyjnym prawem zakazującym mowy nienawiści.
- Profesor Henry Brodaty otrzymał tytuł Seniora Roku w Australii za swoją walkę z demencją. Lokalnym Bohaterem Australii roku 2026 został Frank Mitchell – lider branży budowlanej, Rdzenny Australijczyk. Nedd Brockmann, otrzymał tytuł Młodego Australijczyka Roku 2026. Brockmann zaczął działać na rzecz osób w kryzysie bezdomności i zbierać fundusze na ten cel, mając zaledwie dwadzieścia kilka lat.
- 41-letnia Katherine Bennell-Pegg zapisała się w historii jako pierwsza Australijka zakwalifikowana do programu astronautycznego Australii. Jako inżynier kosmiczny przyczyniła się też do wielu misji i technologii kosmicznych.
- Zmarł 12-latek, który w ubiegłą niedzielę został dotkliwie pogryziony przez rekina u wybrzeży Sydney. Chłopiec przez prawie tydzień walczył o życie. To nie jedyny atak rekinów na człowieka, jaki zanotowano w ostatnich tygodniach w okolicach australijskiej metropolii.
- Dolar australijski po raz pierwszy od trzech lat przekroczył barierę 70 centów amerykańskich, a „doskonała burza” w postaci słabnącego amerykańskiego dolara i wysokiej inflacji krajowej podsycą spekulacje o podwyżce stóp procentowych w przyszłym tygodniu.
- W Melbourne wielkoszlemowy turniej Australia Open powoli dobiega do końca. W sobotnim finale kobiet napotkają się Arina Sabalenka oraz Elena Rybakina. Mężczyźni jeszcze walczą o niedzielny finał. Na razie poznaliśmy pierwszego finalistę Carlosa Alcaraza, który pokonał w półfinale po ponad 5-cio godzinnym maratonie Aleksandra Zverewa. Drugi półfinał Novak Djokovic - Janik Sinner jeszcze trwa. Niestety i tym razem nie będzie polskich tenisistów na podium.

Opracował:

Bogusław P.